

Maldegem, maandag 29 januari 2024

Over het cultureel belang van ons onroerend erfgoed

**Toespraak door schepen Nicole Maenhout
n.a.v. het startevenement van het IOED
Participatieproject Archeologie Meetjesland
19/01/2024**

Dames en heren, geachte gasten,

Het is een eer om vandaag hier als schepen voor cultuur voor jullie te staan voor het startmoment van het IOED(°) Participatieproject Archeologie Meetjesland.

Toen ik gevraagd werd om hier iets te vertellen rond het belang van erfgoed antwoordde ik direct : JA! Maar er zijn hier zoveel slimme mensen aanwezig die hier zoveel meer weten weten als ik. Verwacht daarom van mij geen nieuwe inzichten of diepgravende analyses.

Wat ga ik dan wel doen? Houden jullie van een fijn verhaal? Ik hoop het want dat is precies wat ik hier ga doen. Ik ga jullie namelijk een verhaaltje vertellen.

Hier gaan we!

Schepen van cultuur Mevr. Nicole Maenhout spreekt over het cultureel belang van onroerend erfgoed.

Er stonden eens, in een mooie Vlaamse gemeente, hier niet ver vandaan, twee eeuwenoude statige gebouwen. Beide gebouwen stonden zij aan zij waardoor zij soms werden benoemd als het 'Oud Koppel'. Beide gebouwen waren eeuwenlang het toneel geweest van zowel hard werk als liederlijk leven, van bestuurlijke acties en politieke strijd, van liefde en verlies.

Helaas, door jarenlange verwaarlozing verkeerden beide gebouwen in een erbarmelijke staat. Van enig onderhoud of instandhoudingswerken was er decennialang geen sprake. Mensen keken er niet meer naar op en wandelden achteloos aan beide droevige gevels voorbij.

Dit veranderde toen een lokaal initiatief de krachten bundelde om dit oude koppel te restaureren. Een herbestemmingsstudie, een beheersplan, een kleurhistorisch onderzoek en tot slotte een archeologisch proefputtenonderzoek resulteerden in het opstellen van een gedegen en visionair restauratiedossier.

Er gebeurde toen iets heel bijzonder. Voor de lokale burgers gaf deze restauratie plots aanleiding tot het opborrelen van een hele reeks mooie herinneringen want hadden ze hier niet talrijke uren gesleten aan de oude bar,

of

biljart gespeeld met vrienden in de rococozaal,

of

een kaartje gelegd rond de oude stoof,

of

de gemeentelijke bibliotheek bezocht,

of

wekelijks geoefend met de fanfare,

of

hun eerste eigendom gekocht tijdens een openbare verkoop,

of

hun huwelijksfeest gevierd,

of

op een rouwmaaltijd geweest na het verlies van een geliefde?

En mijn verhaal gaat verder...

Tijdens het lange restauratieproces ontdekten archeologen oude artefacten en talrijke menselijke resten die de laatste rustplaats van stadsgenoten duiden en hun geschiedenis vertellen. Met de medewerking van lokale overheden werd het initiatief genomen om een publiekswerking rond deze vondsten op te zetten. Zo werd de lokale gemeenschap ingeschakeld om te helpen bij het reinigen en inventariseren van de talrijke archeologische vondsten.

De eens verlaten en troosteloze gebouwen werden na vele, vele jaren van volgehouden inspanningen uiteindelijk een bloeiende ontmoetingsplaats. Een fijne, warme plek waar mensen herinneringen konden oprakelen en de rijkdom van hun verleden konden herbeleven. Wat eens een verloren gebouwenduo leek, werd een bruisend centrum van gemeenschapsleven. Een plaats waar opnieuw verhalen verteld en doorgegeven werden aan een volgende generatie.

En zoals alle schone vertelselkes eindig ik mijn verhaaltje hier met de woorden: "... en de volgende generaties leefden er nog en gelukkig."

Beste aanwezigen, ik hoop dat mijn verhaal herkenbaar is. Dat het iets in jullie heeft losgemaakt. Ik hoop dat dit verhaal op eenvoudige wijze jullie duidelijk maakt wat de waarde van erfgoed is. Ik wil hier onderlijnen dat jullie allemaal een belangrijke bijdrage leveren door erfgoed te behouden voor toekomstige generaties.

Het behoud van cultureel erfgoed bevordert het begrip voor waar we vandaan komen en draagt bij aan een gevoel van verbondenheid en continuïteit. Nogmaals, ons erfgoed speelt een cruciale rol in het behouden en doorgeven van culturele rijkdom aan toekomstige generaties.

Het Oud Schepenhuis en het Oud Stadhuis, dat is ons eigen Maldegems erfgoed. Beide gebouwen, met hun kleurrijke geschiedenis en doorleefde stenen, zijn meer dan alleen een bouwwerk; het is een weerspiegeling van wie we zijn en waar we vandaan komen. Samen met de archeologen slaan we een brug tussen het verleden en het heden, tussen degenen die er ooit leefden en degenen die straks deze plek betreden.

Publiekswerking rond de archeologische opgravingen speelt een essentiële rol bij het behoud van historisch erfgoed door ervoor te zorgen dat het niet alleen bewaard blijft, maar ook actief wordt gewaardeerd en begrepen door de bredere gemeenschap.

De publiekswerking is een viering van erfgoed! Alles herinnert ons eraan dat onze identiteit, onze tradities, en onze cultuur geworteld zijn in de fundamenteën van onze geschiedenis. Het vertelt het verhaal van veerkracht, doorzettingsvermogen en de onvergetelijke reis die onze Maldegemse gemeenschap heeft doorgemaakt.

Samen met jullie en bij uitbreiding iedere Maldegemnaar creëren we een erfenis voor toekomstige generaties. We investeren in een levend museum dat niet in stof vergaat, maar in de harten van de Maldegemnaar blijft leven.

Laten we vandaag niet alleen de publiekswerking rond dit gebouw vieren, maar ook het versterken van onze band met het verleden. Moge dit mooie initiatief van publiekswerking dienen als een baken van inspiratie en als een herinnering dat ons erfgoed de sleutel is tot een dieper begrip van wie we zijn.

Samen zullen we onze geschiedenis omarmen, onze cultuur koesteren en ons erfgoed vieren!

Dank u.

Nicole Maenhout
Schepen van cultuur
Maldegem

(°) Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst